

UZASADNIENIE

W pozwie złożonym 27 kwietnia 2016 roku, skierowanym przeciwko (...) Bankowi (...) Spółce Akcyjnej w W., powodowie M. K. (1) i E. K. wnieśli o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego z 27 września 2010 roku o numerze (...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z 17 grudnia 2010 roku, wydanego w sprawie o sygn. akt I Co 5158/10 oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz każdego z powodów kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kwot po 17 zł tytułem zwrotu uiszczonych opłat skarbowych od udzielonego pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu powodowie wskazali, że pozwany wystawiając przeciwko powodom bankowy tytuł egzekucyjny, jako czynność bankową, z której dochodził swego roszczenia, wskazał umowę kredytu. Tymczasem powodowie nigdy nie zawarli z pozwanym żadnej umowy kredytowej, a jedynie poręczyli za kredyt udzielony przedsiębiorstwu prowadzonemu pod firmą (...) sp. z o.o. w Tuszynie. Nadto powodowie podnieśli, że poręczenie cywilne nie jest czynnością bankową, co za tym idzie, nie mogło stanowić podstawy do wystąpienia przez pozwanego z wnioskiem o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności.

(pozew k. 2 – 7)

Postanowieniem z 16 maja 2016 roku Sąd stwierdził swoją niewłaściwość miejscową i przekazał sprawę do rozpoznania i rozstrzygnięcia Sądowi Okręgowemu w Warszawie jako rzeczowo i miejscowo właściwemu.

(postanowienie k. 15)

Postanowienie to zostało poddane kontroli instancyjnej na skutek zażalenia wywiedzionego przez powodów, w wyniku której postanowieniem z 26 lipca 2016 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt I ACz 1082/16, Sąd Apelacyjny w Łodzi uchylił zaskarżone postanowienie, pozostawiając Sądowi I instancji rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego w orzeczeniu kończącym postępowanie.

(postanowienie k. 26)

W odpowiedzi na pozew złożonej 24 października 2016 roku, pozwany uznał powództwo i wniósł o zasądzenie od powodów na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany wywiódł, że powództwo strony powodowej jest przedwczesne, albowiem powodowie nie zażądali przed wniesieniem pozwu zwrotu tytułu wykonawczego. Z uwagi na to, że pozwany nie dał powodów do wytoczenia powództwa, wystąpił on z żądaniem zasądzenia kosztów postępowania na swoją rzecz.

(odpowiedź na pozew k. 35 – 37)

W piśmie procesowym złożonym 25 listopada 2016 roku strona powodowa poparła swoje stanowisko w sprawie, domagając się zasądzenia od pozwanego na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości czterokrotności stawki minimalnej według norm przepisanych na rzecz każdego z powodów.

(pismo procesowe k. 94 – 102)

Na poprzedzającej wyrokowanie rozprawie z 13 lutego 2017 roku nie stawił się żaden z powodów ani ich pełnomocnik, którzy zostali zawiadomieni o terminie rozprawy. Pełnomocnik pozwanego podtrzymał swe dotychczasowe stanowisko w sprawie, wnosząc ponadto o nieuwzględnienie wniosku powodów o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w wysokości czterokrotności stawki minimalnej.

(protokół k. 117, zapis CD 00:01:16 – 00:03:42)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Umową z 20 grudnia 2007 roku o numerze 270- (...), zmienionej aneksami, (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. udzieliła kredytu przedsiębiorstwu prowadzonemu pod firmą (...) sp. z o.o. w Tuszynie. Spłata kredytu przez kredytobiorcę została poręczona przez powodów: M. K. (1) i E. K..

W dniu 27 września 2010 roku pozwany wystawił przeciwko powodom bankowy tytuł egzekucyjny nr (...), obejmujący wymagalne należności, z tym należność główną w wysokości 2.028.054,49 zł, w tym odsetki za okres do 26 września 2010 roku w wysokości 167.251,44 zł oraz koszty w kwocie 202,60 zł. Następnie pozwany wystąpił do Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z wnioskiem o nadanie temu bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności. Wniosek ten został uwzględniony postanowieniem wydanym przez ten sąd w dniu 17 grudnia 2010 roku w sprawie o sygn. akt I Co 5158/10.

(okoliczności bezsporne)

W dniu 22 grudnia 2014 roku pozwany zawarł z PROKURA Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym umowę przelewu wierzytelności z tytułu umowy nr (...) z 9 września 2007 roku. Pismem z 13 maja 2015 roku PROKURA Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty zawiadomił powoda M. K. (2) o przelewie wyżej wymienionej wierzytelności. W zawiadomieniu wskazano, że stan zaległości na dzień 13 maja 2015 roku wynosi 3.932.038,82 zł, na którą to kwotę składają się następujące elementy: kapitał w wysokości 1.989.180,58 zł, odsetki naliczone przez bank w wysokości 1.879.508,50 zł, odsetki ustawowe naliczone przez (...) w wysokości 61.037,87 zł oraz koszty naliczone przez bank w kwocie 2.311,87 zł.

(zawiadomienie o przelewie wierzytelności k. 13)

Powyższe okoliczności były bezsporne między stronami.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne.

W pierwszym rzędzie podkreślić należy, że zgodnie z treścią art. 213 § 2 k.p.c. w brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 34 ustawy z dnia 1 marca 1996 roku o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej - Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 43, poz. 189 ze zm.), sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba że uznanie jest sprzeczne z prawem, zasadami współzycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa. Wymieniona powyżej ustawa nowelizacyjna weszła w życie z dniem 1 lipca 1996 roku. Oznacza to, że w obecnym stanie prawnym uznanie powództwa przez stronę procesu jest dla sądu wiążące, zaś badanie rzeczony czynności dyspozytywnej ze strony sądu ogranicza się wyłącznie do tego, czy nie jest ona sprzeczna z prawem, zasadami współzycia społecznego bądź czy nie zmierza do obejścia prawa.

Konsekwencją powyższego jest przyjęcie, iż sąd nie jest uprawniony do badania, czy uznanie powództwa jest zgodne z obiektywnie istniejącym stanem faktycznym. Podejmowanie jakiegokolwiek inicjatywy dowodowej przez sąd byłoby bowiem sprzeczne z wyrażoną *expressis verbis* zasadą związania sądu uznaniem powództwa. Dopiero w sytuacji, gdy z zebranego materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że uznanie powództwa jest sprzeczne z prawem, zasadami współzycia społecznego lub ma na celu obejście prawa, ale okoliczności te nie były dostatecznie wyjaśnione, sąd może przejąć inicjatywę w celu ich ustalenia zgodnie z prawdą. Uznanie powództwa bowiem jest aktem dyspozycyjności pozwanego, który nie tylko uznaje samo żądanie powoda, lecz także przytoczone przez stronę powodową okoliczności faktyczne, godząc się tym samym na wydanie wyroku uwzględniającego to żądanie (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 5 grudnia 2012 roku, I ACA 1061/12, LEX nr 1280314). Innymi słowy poprzez uznanie powództwa

pozwany uznaje nie tylko samo żądanie powoda, ale także przytoczone przez niego okoliczności faktyczne, a kryteria kontroli sądu w takiej sytuacji odnoszą się jedynie do skutków prawnego uznania, a nie do okoliczności faktycznych sprawy. Jeżeli w razie uznania powództwa przez stronę pozwaną sąd uzna, iż przedmiotowa czynność procesowa nie jest sprzeczna z prawem, zasadami współżycia społecznego lub zmierza do obejścia prawa, to obowiązany jest wydać wyrok zgodny z uznaniem powództwa, bez względu na to, czy uznanie znajduje uzasadnienie w okolicznościach sprawy. Uznanie powództwa w rozumieniu art. 213 § 2 k.p.c. zakłada bowiem stwierdzenie istnienia dochodzonego roszczenia, a tym samym wystąpienie wszystkich przesłanek kreujących jego byt prawny.

W ocenie Sądu w rozpoznawanej sprawie nie zachodziły jakiegokolwiek przesłanki uzasadniające kwestionowanie uznania powództwa przez pozwanego. Okoliczności sprawy w zakresie niezbędnym do oceny uznania były bezsporne. W świetle powyższego Sąd uznał, iż oświadczenie pozwanego o uznaniu powództwa było skuteczne oraz nie budziło żadnych wątpliwości. Sąd nie przeprowadził postępowania dowodowego, uznając za prawdziwe twierdzenia podawane przez strony w pozwie i odpowiedzi na pozew. Przyjmując zatem, że uznanie powództwa w niniejszej sprawie nie jest sprzeczne z prawem, ani nie zmierza do obejścia prawa, jak również jest zgodne z zasadami współżycia społecznego – Sąd pozbawił w całości wykonalności tytuł wykonawczy w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego o numerze (...) z dnia 27 września 2010 roku, wystawionego przez wierzyciela (...) Bank (...) Spółkę Akcyjną w W. przeciwko dłużnikom M. K. (3) i E. K., zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z 17 grudnia 2010 roku w sprawie o sygn. akt I Co 5158/10.

Sąd uznał za niezasadny wniosek pozwanego o zasądzenie od powodów kosztów zastępstwa procesowego, przy uwzględnieniu treści art. 101 k.p.c. Wprawdzie pozwany odpowiadając na pozew wniesiony w niniejszej sprawie uznał jego żądanie, to jednak nie sposób przyjąć – ze względów wymienionych poniżej - iż nie dał on powodów do jego wytoczenia, a jest to przesłanka sine qua non do zastosowania wskazanego wyżej przepisu.

Po pierwsze należy zaznaczyć, że jeśli zachodzą okoliczności stanowiące podstawę powództwa opozycyjnego, o którym mowa w art. 840 k.p.c., sam fakt dysponowania przez wierzyciela tytułem wykonawczym, który może stanowić podstawę egzekucji, daje dłużnikowi powód do wytoczenia sprawy w rozumieniu art. 101 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 6 grudnia 2012 roku, IV CZ 121/12, niepubl.). Jeśli więc w takiej sytuacji powództwo zostaje wytoczone przez dłużnika i w toku procesu wierzyciel wydaje dłużnikowi sporny tytuł wykonawczy, to dłużnik zasadnie może domagać się zasądzenia zwrotu kosztów procesu na podstawie art. 98 k.p.c., podnosząc, że zaspokojenie roszczenia nastąpiło na skutek wytoczenia powództwa. Tymczasem w rozpoznawanej sprawie pozwany w ogóle nie zwrócił powodom tytułu wykonawczego. Okoliczności te nie mogły zatem spowodować innego rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów postępowania, niż zawarte w wyroku, niezależnie od tego, że zwrot tytułu wykonawczego stanowi czynność materialnoprawną dokonywaną pomiędzy stronami, nawet w obecności sądu, a nie czynność procesową, dokonywaną za pośrednictwem sądu.

Po drugie, w doktrynie prawa postępowania cywilnego oraz w orzecznictwie panuje zgoda co do tego, że pozwany nie daje powodu do wytoczenia powództwa, jeżeli jego stosunek wobec roszczenia powoda, oceniony zgodnie z doświadczeniem życiowym, usprawiedliwia wniosek, że powód uzyskałby zaspokojenie swojego roszczenia bez wytoczenia powództwa. Równocześnie jednak omawiany przepis co do zasady nie ma zastosowania w tych wypadkach, gdy osiągnięcie skutku prawnego nie może nastąpić w inny sposób niż tylko przez wytoczenie powództwa, choćby zamiary stron były całkowicie zgodne.

Powództwa przeciwegzekucyjne należą do powództw o ukształtowanie prawa i stanowią środek prawny niweczący skutki prawomocnego orzeczenia. Wyrok konstytucyjny przekształca istniejący dotąd między stronami stosunek prawny, przy czym wyrok wydany na podstawie art. 840 k.p.c. działa ex nunc. Celem powództwa opozycyjnego jest udaremnienie możliwości przeprowadzenia jakiegokolwiek egzekucji na podstawie określonego tytułu wykonawczego (por. uchwałę Sądu Najwyższego z 30 marca 1976 roku, III CZP 18/76, LEX nr 1972). Powództwo takie może być wytoczone niezależnie od tego, czy przeciwko dłużnikowi została już wszczęta egzekucja, byleby zobowiązanie objęte tytułem wykonawczym było wymagalne. Wówczas dłużnik może żądać pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego tak długo, jak długo zachodzi możliwość wykonania tego tytułu. W doktrynie zasadnie wskazuje

się, że już samo istnienie możliwości wykonania tytułu wykonawczego, czyli istniejąca zdolność do egzekucji, pozwala na wystąpienie z powództwem zmierzającym do uniemożliwienia przeprowadzenia egzekucji z tego tytułu wykonawczego. W świetle tych rozważań bez znaczenia jest zatem podnoszona przez stronę pozwaną okoliczność, że na podstawie tytułu wykonawczego, którego pozbawienia wykonalności domagają się powodowie, nie wszczął on egzekucji.

Po trzecie, z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. wynika, że konstytutywny skutek wyroku – uwzględniającego powództwo opozycyjne – dłużnik uzyskuje wykazując, że po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane. Powód w pełni osiąga swój cel związany z tym powództwem, jeżeli uzyska orzeczenie stwierdzające, że tytuł został pozbawiony wykonalności. W rozpoznawanej sprawie jedynym w pełni skutecznym działaniem, jakie mogła podjąć strona powodowa było wniesienie powództwa opozycyjnego i uzyskanie sądowego wyroku pozbawiającego bankowy tytuł egzekucyjny wykonalności.

Dlatego też Sąd nie znalazł podstaw do zastosowania w niniejszej sprawie normy art. 101 k.p.c. i o kosztach postępowania należnych od pozwanego na rzecz powodów orzekł na podstawie przepisu art. 98 § 1 i 3 k.p.c. W sprawach, w których stosunki prawne mogą być ukształtowane jedynie za pośrednictwem wyroku, sąd może również nałożyć obowiązek zwrotu kosztów na uczestnika procesu, po którego stronie leży wyłączna przyczyna danego ukształtowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 27 kwietnia 1977 roku, II CZ 36/77, niepubl.). Z uwagi na powyższe, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 22.834 zł tytułem kosztów procesu, na którą to kwotę składają się następujące elementy: 1000 zł tytułem uiszczonej opłaty od pozwu, 200 zł tytułem uiszczonej opłaty od zażalenia, 14.400 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, 7.200 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym, ustalone w oparciu o § 2 pkt 7 i § 10 ust. 2 pkt 2 w zw. z § 15 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015, poz. 1804 ze zm.) oraz opłata skarbową od pełnomocnictw w kwocie 34 zł.

Sąd nie znalazł podstaw do zasądzenia na rzecz powodów kosztów zastępstwa procesowego w wysokości czterokrotności stawki minimalnej według norm przepisanych. Przepis § 15 ust. 3 powołanego rozporządzenia daje sądowi możliwość ustalenia wysokości opłaty za czynności radcy prawnego w wysokości przewyższających stawkę minimalną z uwzględnieniem stopnia zawłości sprawy oraz nakładu pracy radcy prawnego oraz wkładu jego pracy w przyczynienie się do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia sprawy, a w szczególności czasu poświęconego na przygotowanie się do prowadzenia sprawy, liczby stawiennictw w sądzie, w tym na rozprawach i posiedzeniach, czynności podjętych w sprawie, w tym czynności podjętych w celu polubownego rozwiązania sporu, również przed wniesieniem pozwu, wartości przedmiotu sprawy, wkładu pracy radcy prawnego w przyczynienie się do wyjaśnienia okoliczności faktycznych, jak również do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia istotnych zagadnień prawnych budzących wątpliwości w orzecznictwie i doktrynie, a także trybu i czasu prowadzenia sprawy, obszerności zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego lub biegłych sądowych, dowodu z zeznań świadków, dowodu z dokumentów o znacznym stopniu skomplikowania i obszerności. Zdaniem Sądu nakład pracy i podjęte przez pełnomocnika powodów czynności w rozpoznawanej sprawie nie przekroczyły przeciętnego poziomu zaangażowania profesjonalnego pełnomocnika w reprezentowaniu interesów swojego mocodawcy, zważywszy na uznanie powództwa przez pozwanego, a w konsekwencji - odstąpienie przez Sąd od przeprowadzenia postępowania dowodowego, przy uznaniu za prawdziwych twierdzeń stron podanych w pozwie i odpowiedzi na pozew.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanego.

Dn. 22 II 2017 r.